

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНІ СИСТЕМИ

Спеціальність	025 Музичне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма	Музикознавство та композиція	
Курс	4	
Семестр	8	
Обсяг дисципліни (години / ECTS)	120 / 4	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Жданько Андрій Миколайович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Професор кафедри історії української та зарубіжної музики
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/history-of-ukrainian-and-foreign-music/Zhdanko_2022.pdf alconostart@gmail.com
Анотація	Навчальна дисципліна «Музично-теоретичні системи» формує систему знань про розвиток теоретичного музикознавства в історичній та стильовій дихотомії, філософії музики, уявлень про історичні основи музично-наукової методології, теоретичного осмислення композиторської практики, висвітлює специфіку основних етапів розвитку теоретичного музикознавства в естетичному та філософському контексті конкретної епохи, константні положення найбільш вагомих теоретичних систем, дає усвідомлення художньо-естетичної природи музичного мистецтва, взаємозв'язків та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва, розкриває історичний процес становлення фундаментальних дефініцій сучасного теоретичного музикознавства.	
Мета дисципліни	Формування системи знань з розвитку теоретичного музикознавства, філософії музики, уявлень про історичні	

	<p>основи музичної наукової методології, теоретичного осмислення композиторської практики, історичної еволюції теоретичних знань у музичному мистецтві; про основні етапи розвитку теорії музикознавства у зв'язку з загальнонауковими, естетичними та філософськими уявленнями відповідної епохи. Курс є найважливішою складовою професійної освіти дослідника музичної культури. Деякі теми курсу можуть перетинатися з вивчення інших спеціальних дисциплін (історії музики, гармонії, поліфонії, теорії музичного фольклору). Загалом, загальну спрямованість курсу можна охарактеризувати як систематизуючу та доповнюючу базові спеціальні знання студентів.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p> <p>ПРН7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.</p> <p>ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих, композиторських та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.</p> <p>ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.</p>
<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК12. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, у розвитку суспільства, техніки й технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>

Фахові (спеціальні) компетентності	<p>СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.</p> <p>СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.</p> <p>СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.</p> <p>СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.</p> <p>СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.</p> <p>СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.</p> <p>СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.</p> <p>СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві, композиторській творчості та музичній педагогіці.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p><i>Тема 1.</i> Теорія музики як наука. Поняття теорія та співвідношення теорії з практикою (теорія як ідеальна модель предмета). Структура музичної науки Різниця методів теорії та історії музики. Понятійний апарат музичної теорії. Категорії: функція, елемент, структура.</p> <p><i>Тема 2.</i> Теорія музики Давньої Греції як основа європейського (світового) музикознавства.</p> <p><i>Тема 3.</i> Теорія музики Середньовіччя та Відродження.</p> <p><i>Тема 4.</i> Західноєвропейська теорія музики XVII – першої половини XVIII ст..</p> <p><i>Тема 5.</i> Вітчизняна музична теорія до середини XIX століття.</p> <p><i>Тема 6.</i> Теорія музики у Західній Європі XVIII – XIX століть.</p> <p><i>Тема 7.</i> Музично-теоретичні системи в Україні та країнах слов'янського регіону від середини XIX ст. до початку XX ст.</p> <p><i>Тема 8.</i> Західні системи XX ст. Етапи розвитку та методологічні засади зарубіжної музичної теорії XX століття. Деталізація та техніцизм у музичних теоріях XX століття. Феномен «композиторських технік»: естетика новизни.</p> <p><i>Тема 9.</i> Теорія музики радянського часу; історія музично-теоретичних систем в Україні.</p>
Види занять	<p>Лекційні, практичні/семінарські, самостійна робота.</p>
Методи навчання	<p>Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, рецензування, складання реферату); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні тощо); самостійна робота (розв'язання завдань).</p>

<p>Форми та методи оцінювання</p>	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (має 60 балів): усне опитування, письмові роботи, індивідуальні презентації, робота на практичному занятті.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (має 40 балів): диференційований залік.</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p> <p>На першому занятті викладач доводить до відома здобувачів зміст робочої програми навчальної дисципліни із обов'язковою презентацією розподілу нараховуваних балів за темами, видами робіт за темами, кількістю балів та критерії оцінювання за кожним видом роботи.</p>
<p>Особливості та політики дисципліни</p>	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як сервіси Google Drive (сховище даних), Google Meet (відеотелефонний зв'язок), платформа Zoom. Для забезпечення освітнього процесу додатково на основі ліцензії GNU General Public License використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle.</p> <p>На першому занятті з дисципліни викладач доєднує здобувачів до груп, обмінюється e-mail, надає посилання на google-диск.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т.ч. з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено).</p> <p>В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вірановський, Г. (1978). <i>Музично-теоретичні системи</i>. Музична Україна. 2. Горюхіна, Н. О. (1975). <i>Еволюція періоду</i>. Музична Україна. 3. Горюхіна, Н. О. (1990). <i>Нариси з питань музичного стилю і форми</i>. Музична Україна. 4. Котляревський, І. (1974). <i>Вступ до класифікації музично-теоретичних систем</i>. Музична Україна.

	<p>5. Котляревський, І. (1971). <i>Діатоніка і хроматика як категорії музичного мислення</i>. Музична Україна.</p> <p>6. Котляревський, І. (2004) <i>Константи теоретичного музикознавства: історія і еволюція</i>. <i>Українське музикознавство</i>, 33, 129–131.</p> <p>7. Кршенек, Е. (1969). <i>Лекції з дванадцятитонового контрапункту</i>. <i>Українське музикознавство</i>, 4.</p>
--	--

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Музично-теоретичні системи» затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського 30 серпня 2023 року, протокол № 1.